

Alfik Humanistyczny

9 grudnia 2009

JASKÓŁKA - klas VI szkoły podstawowej

Czas trwania konkursu: 45 minut

Witamy Cię. Do każdego pytania podane są 4 odpowiedzi: A, B, C, D. Jeżeli wśród nich jest poprawna, zaznacz ją na karcie odpowiedzi, jeżeli tak nie jest, zaznacz na karcie odpowiedzi E. Otrzymujesz od nas 30 punktów – tyle ile jest pytań. Za odpowiedź błędną otrzymujesz punkty ujemne równe $\frac{1}{4}$ liczby punktów przewidzianych dla danego pytania. Zapraszamy do konkursu OMNIBUS (5.05.2010). Informacje o konkursach na naszej stronie internetowej www.mat.edu.pl

Zyczymy przyjemnej pracy. **POWODZENIA !**

Andrzej Zieliński *Orły z krzyżami (Polityka nr 48, 1 grudnia 2007)*

Postanowienia soboru z Clermont szybko i chętnie zostały zinterpretowane jako walka z pogaństwem w ogóle. Taka interpretacja trafiła na szczególnie podatny grunt na ziemiach polskich. Zamiast uciążliwej i bardzo kosztownej peregrynacji do Ziemi Świętej, można było zorganizować taką samą, jeśli idzie o korzyści religijnej, krucjatę przeciwko najbliższym pogańskim sąsiadom: Prusom, Jadzwingom, Litwinom, Pomorzanom i Słowianom Połabskim. Dawało to, poza całkowitym odpuszczeniem grzechów, bardzo wymierne korzyści terytorialne, materialne i polityczne.

Pierwszym, który podjął takie działania, był już Bolesław Krzywousty. Zajął ziemie Pomorzan. Z kroniki Galla Anonima dowiadujemy się, jakich to wielkich, cudownych i bohaterkich czynów dokonywały pobożne hufce księcia Bolesława w krwawych i licznych walkach ze „stawiającymi opór, z ich wrodzonej przewrotności, Pomorzanami”. Wyprawa odbywała się z pełnym zachowaniem rytuałów towarzyszących wyprawom krzyżowym: msze przed bitwami, powszechne przystępowanie do komunii świętej, procesje z obnoszeniem w obozie krzyża.

Pytania za 3 punkty

1. Powyższy tekst poświęcony jest problematyce:

- A) kulturalnej   B) gospodarczej   C) historycznej   D) społecznej

2. Autora powyższego tekstu najlepiej charakteryzuje określenie:

- A) prozaik   B) pisarz   C) dziennikarz   D) badacz dziejów

3. Tekst powyższy należy zaliczyć do literatury:

- A) pięknej   B) popularnonaukowej   C) rozrywkowej   D) moralizatorskiej

4. Temat powyższego tekstu najlepiej można wyrazić za pomocą sformułowania:

- A) przyjęcie przez Polskę chrześcijaństwa   B) utrwalanie się niepodległości państwa polskiego
C) idea wypraw krzyżowych na ziemiach polskich   D) rządy Bolesława Krzywoustego w Polsce

5. W swoim tekście autor:

- A) przywołuje źródła historyczne   B) prezentuje wyniki własnych badań
C) dyskutuje z poglądami innych naukowców   D) przedstawia własną wersję powszechnie znanych faktów

6. Podawane przez siebie informacje autor uznaje za:

- A) pewne   B) dyskusyjne   C) kontrowersyjne   D) nie zawsze wiarygodne

7. W swoim wywodzie piszący:

- A) podawane informacje ocenia po swojemu   B) unika raczej własnych ocen bezpośrednich
C) stara się wpłynąć na emocje odbiorcy   D) przywołane fakty interpretuje z wielu stron

8. Aby ożywić swoją wypowiedź piszący:

- A) wprowadza elementy stylu potocznego   B) stylizuje swój tekst na utwór dawny
C) opisy przeplata charakterystykami postaci   D) prowadzi dialog z czytelnikiem

9. W powyższym tekście:

- A) nie ma stałych związków wyrazowych   B) autor podaje wyłącznie własne opinie
C) można znaleźć cytaty   D) piszący nie posługuje się cytatem

10. W powyższym wywodzie brak:

- A) nazw wydarzeń historycznych   B) dat
C) wskazania autora przywoływanej kroniki   D) wskazania postaci historycznych

Pytania za 4 punkty

11. Cel, który stawia sobie autor powyższego tekstu, najlepiej wyraża sformułowanie:

- A) wykazanie męstwa Bolesława Krzywoustego
B) potępienie agresywnej polityki państwa polskiego wobec słabszych sąsiadów
C) pokazanie początków procesu chrystianizacji ziem sąsiadujących z państwem polskim
D) pochwała idei chrystianizacji pogańskich sąsiadów państwa polskiego

12. Bolesław Krzywousty, o którym wspomina Andrzej Zieliński:
- A) był królem Polski
B) ochrzcił Polskę
C) był ojcem Bolesława Chrobrego
D) jest bohaterem „Kroniki polskiej” Galla Anonima
13. Z powyższego tekstu wynika, że:
- A) polscy rycerze licznie i chętnie udawali się na wyprawy do Ziemi Świętej
B) idea chrystianizacji pogańskich plemion łączyła się z jednoczesnym ich podbojem
C) idea chrystianizacji pogan miała wyłącznie podłoże religijne
D) polskie rycerstwo było bogate
14. Z powyższego tekstu wynika:
- A) z jakim historycznym wydarzeniem należy łączyć narodziny idei krucjat
B) jakie jest znaczenie dzieła Galla Anonima dla kultury polskiej
C) co miał na myśli autor kroniki, mówiąc o „wrodzonej przewrotności” Pomorzan
D) kiedy zakończyły się wojny Polski z jej pogańskimi sąsiadami
15. Prawdziwą informację na podstawie powyższego tekstu stanowi stwierdzenie:
- A) idea krucjat musiała być odebrana i rozumiana w całej Europie jednakowo
B) Gall Anonim wychwalał polskiego władcę
C) Gall podziwiał hart ducha pogan
D) Bolesław Krzywousty prowadził swoje działania, nie rozumiejąc ich idei
16. Zachowywanie przez Krzywoustego „rytuałów towarzyszących wyprawom krzyżowym” miało na celu:
- A) demonstrację potęgi władcy polskiego
B) pokazanie poganom, co stanowi istotę wiary, którą mają przyjąć
C) urozmaicenie monotonii dnia podczas wyprawy wojennej
D) pokazanie łączności własnych działań z ogólnoeuropejską ideą
17. Polskie rycerstwo przeciw sąsiadującym plemionom pogańskim wybierało się chętniej niż na wyprawy do Ziemi Świętej, ponieważ:
- A) nie do końca wierzyło w sens krucjat
B) wyprawy takie nie pociągały za sobą tak dużych kosztów
C) taka właśnie była wola papieża
D) tylko w ten sposób można było uzyskać całkowite odpuszczenie grzechów
18. Idea kompozycji powyższego tekstu polega na:
- A) rozwijaniu myśli wygłoszonej na początku wywodu
B) odpowiadaniu na stawiane kolejno pytania
C) konsekwentnym zmierzaniu do zaskakującego zakończenia
D) łączenia w całość pozornie niepowiązanych ze sobą tematycznie epizodów
19. Zakończenie powyższego tekstu ma charakter:
- A) puenty
B) otwartego
C) morału
D) podsumowania
20. Pojęciem niepasującym do powyższego tekstu jest termin:
- A) akapit
B) proza
C) fabuła
D) wywód
- Pytania za 5 punktów**
21. W sformułowaniu *postanowienia soboru* oba wyrazy są:
- A) tą samą częścią mowy
B) w tym samym przypadku
C) różnymi częściami mowy
D) czasownikami
22. Wyraz *uciążliwej* jest:
- A) przysłówkiem
B) przymiotnikiem w stopniu równym
C) przysłówkiem w stopniu wyższym
D) przysłówkiem w stopniu równym
23. Na podstawie analizy tekstu można powiedzieć, że użyte w nim słowo *peregrynacja* znaczy:
- A) walka
B) wydatek
C) wędrówka
D) kłopot
24. Pierwsze zdanie powyższego tekstu jest:
- A) zdaniem pojedynczym
B) zdaniem złożonym współrzędnie
C) zdaniem złożonym podrzędnie
D) równoważnikiem zdania
25. Wyrazem, w którym więcej jest liter niż głosek jest forma:
- A) interpretacja
B) jeśli
C) ziemiach
D) już
26. Rzeczownikiem w formie biernika jest wyraz:
- A) sąsiadom
B) pogańskim
C) rytuałów
D) korzyści
27. W pierwszym zdaniu powyższego tekstu:
- A) brak przydawek
B) jest więcej niż jedna przydawka
C) wszystkie przydawki zostały wyrażone za pomocą przymiotników
D) jedyna przydawka jest wyrażona rzeczownikiem
28. Rzeczownikiem nie jest wyraz:
- A) postanowienia
B) interpretacja
C) przewrotności
D) odpuszczeniem
29. W pierwszym zdaniu powyższego tekstu:
- A) występuje podmiot domyślny
B) brak podmiotu
C) podmiotem jest wyraz *postanowienia*
D) podmiotem jest wyraz *soboru*
30. Na przedostatnią sylabę akcent nie przypada w wyrazie:
- A) taka
B) jakich
C) było
D) na